

Analiza rynku turystycznego Kuby

Łukasz Kiniorski | SUM TiR

Spis treści

Wstęp.....	3
Rozdział 1 Podstawowe informacje o Kubie.....	3
1.1 Położenie, uwarunkowania historyczne i polityczne Kuby.....	3
1.2 Historia Kuby.....	7
1.3 Liczba mieszkańców Kuby i jej główne skupiska.....	8
1.4 Klimat.....	10
1.5 Warunki naturalne panujące na wyspie.....	10
1.6 Sytuacja ekonomiczna.....	10
Rozdział 2 Turystyka na Kubie.....	12
2.1 Ruch turystyczny.....	12
2.2 Aktywność turystyczna.....	13
2.3 Liczba wyjazdów zagranicznych.....	13
2.4 Motywy wyjazdów.....	13
2.5 Organizacja wyjazdów.....	14
2.6 Baza noclegowa.....	14
2.7 Główne atrakcje turystyczne.....	15
2.8 Środki transportu, wykaz lotnisk, touroperatorzy.....	19
2.9 Konsekwencje rozwoju ruchu turystycznego, zjawiska negatywne.....	22
2.10 Czynniki przyspieszające i opóźniające rozwój turystyki.....	23
Rozdział 3 Analiza przyjazdów Kubańczyków do Polski.....	25
Rozdział 4 Przyjazdy Polaków i innych turystów na Kubę.....	25
Rozdział 5 Podsumowanie.....	26
Bibliografia.....	26

Wstęp

Celem pracy jest przedstawienie ogólnej analizy rynku turystycznego Kuby, poznaniu obowiązujących tam zasad, systemu działania, funkcjonowania oraz ustroju. Praca ukazuje Kubę jako państwo atrakcyjne turystycznie, dostępne dla turystów, przy kontraście istniejącym na wyspie, w postaci ubóstwa i „uziemienia” Kubańczyków.

Rozdział 1: Podstawowe informacje o Kubie

1.1 Położenie, uwarunkowania historyczne i polityczne Kuby

Ryc.1 Mapa Kuby źródło: <http://www.wikipedia.pl>

Kuba (Republica de Cuba) jest państwem wyspiarskim, znajdującym się w Ameryce Łacińskiej, na Morzu Karaibskim, na południe od półwyspu Floryda. W jej skład wchodzi wyspy: Kuba, Juventud (dawniej Pinos) oraz ok. 1600 mniejszych wysepek. Kuba sąsiaduje z USA, Jamajką, Meksykiem, Bahamami, Haiti. Liczba mieszkańców osiąga ponad 11mln (Mulaci 22%, biali 66%, Murzyni 22% Chińczycy 1%). Kraj ten dzieli się na 14 prowincji,

językiem urzędowym jest hiszpański. Kuba to największa z wysp karaibskich, a na liście największych wysp świata zajmuje 15 miejsce.

20 największych wysp świata

Powyżej 250 000 km²

Lp.	Nazwa wyspy	Powierzchnia (km ²)	Kraj
1	Grenlandia	2 166 086	 Grenlandia , autonomiczna część Danii
2	Nowa Gwinea	785 000	 Indonezja i Papua-Nowa Gwinea
3	Borneo	743 330	 Brunei , Indonezja i Malezja
4	Madagaskar	587 041	 Madagaskar
5	Ziemia Baffina	507 451	 Kanada
6	Sumatra	473 605	 Indonezja

Powyżej 25 000 km²

Lp.	Nazwa wyspy	Powierzchnia (km ²)	Kraj
7	Honsiu	230 500	 Japonia
8	Wyspa Wiktorii	217 291	 Kanada
9	Wielka Brytania	209 331	 Wielka Brytania
10	Ziemia Ellesmere'a	196 236	 Kanada
11	Celebes	174 600	 Indonezja
12	Wyspa Południowa Nowej Zelandii	150 523	 Nowa Zelandia
13	Jawa	126 700	 Indonezja
14	Wyspa Północna Nowej Zelandii	115 778	 Nowa Zelandia
15	Kuba	110 860	 Kuba
16	Nowa Fundlandia	108 860	 Kanada
17	Luzon	104 688	 Filipiny
18	Islandia	103 082	 Islandia
19	Mindanao	94 631	 Filipiny
20	Irlandia	84 426	 Irlandia i Wielka Brytania

Ryc.2 Powierzchnia największych wysp świata, źródło: <http://www.wikipedia.pl>

Rozmieszczenie prowincji na mapie kraju:

- 1 - Isla de la Juventud
- 2 - Pinar del Río
- 3 - La Habana
- 4 - Ciudad de la Habana
- 5 - Matanzas
- 6 - Cienfuegos
- 7 - Villa Clara
- 8 - Sancti Spiritus
- 9 - Ciego de Ávila
- 10 - Camagüey
- 11 - Las Tunas
- 12 - Granma
- 13 - Holguín
- 14 - Santiago de Cuba
- 15 - Guantánamo.

Ryc.3 Rozmieszczenie prowincji, źródło: <http://www.wikipedia.pl>

Na początku lat 50. XX w. Kuba zamieniła się w mekkę turystów- przed rewolucją żaden inny kraj w tym regionie nie był nawet w części tak popularny wśród przybyszów z zagranicy. Wytworne kluby i kasyna Hawany stały się centrami rozrywki bogatych Amerykanów i mafiosów, a na świecie wyspa zasłynęła z narkotyków, prostytucji, pornografii, seksu i hazardu. Choć goście zostawiali tu ogromne pieniądze, sownie płacąc za wszelkie rozrywki, większość klubów, hoteli i kasyn kontrolowali cudzoziemcy i tylko bardzo nieliczni Kubańczycy rzeczywiście korzystali z profitów.

Walka podjęta przez Fidela Castro przeciw Batiście (Fulgencio Batista, kubański polityk, generał i dyktator w latach 1952- 1959), wynikała częściowo z obrzydzenia, jakie w młodym rewolucjonście wzbudzał ten swoisty neokolonializm i to, co reprezentował. Castro uważał turystykę za najbardziej jaskrawy przykład przepaści między bogatymi i biednymi, więc po objęciu władzy starał się ostatecznie zmienić wizerunek wyspy: Kuba miała odciąć się od swojej przeszłości placu zabaw dla bogatych i pięknych, a jej gospodarka miała się opierać przede wszystkim na bogactwach naturalnych i trzcinie cukrowej. Kiedy nowy rząd przejął władzę, szybko się okazało, że jest nastawiony wrogo do turystyki- kasyna i kluby nocne zamykano, a hotele służyły jako domy wczasowe dla robotników. Promowano tymczasem „turystykę socjalną”: sympatyzujący z reżimem goście z całego świata odwiedzali

wzorcowe kubańskie osiedla, szpitale i szkoły

Na początku lat 80., kiedy gospodarka zaczęła podupadać, polityka rządu uległa zmianie: tym razem postawiono na „turystykę zdrowotną”. Szpitale bardzo tanio wykonywały operacje (liftingi, wszczepianie bypassów), a cudzoziemcy chętnie korzystali z okazji.

W połowie lat 80., stało się jasne, że nastawienie na zabiegi dla obcokrajowców nie dało kubańskiej gospodarce niezbędnego bodźca do rozwoju. W tej sytuacji rząd zaczął promować turystykę rekreacyjną, a po upadku Związku Radzieckiego działanie jeszcze przybrały na sile.

„W przeszłości obawialiśmy się, że turystyka nas zhańbi, ale turystyka to złoto”- stwierdził pewnego dnia Fidel Castro. Tak rozpoczął się proces zamieniania turystyki w główną gałąź przemysłu na wyspie. W ramach propagowania walorów w kraju stworzono liczne szkoły hotelarskie, przeprowadzono europejskie i kanadyjskie kampanie reklamowe, pojawiły się plany budowy nowych hoteli. Castro osobiście odwiedzał inwestorów i proponował im bardzo nie-socjalistyczne układy, dzięki którym ich firmy mogły działać na Kubie nawet 10 lat, nie płacąc podatku dochodowego. Taka polityka przyniosła bardzo szybkie efekty.

Dziś, po krótkotrwałym spadku obrotów w wyniku ataku z 11 września 2001 r., turystyka odżywa, a Kuba liczy na inwestorów z Europy, Kanady, Meksyku i Jamajki. Rząd Castro zmieniawszy radykalnie stosunek do przemysłu turystycznego, stanął dziś w obliczu poważnego problemu ideologicznego. Duża część zwolenników reżimu uważa przemysł turystyczny za sposób na utrzymanie niepodległości. Podczas gdy większość Kubańczyków cierpi na brak niemal wszystkiego, przed rządem pojawiło się trudne zadanie usprawiedliwienia wydatków na importowane smakołyki, alkohol, kosmetyki, samochody do wynajęcia, chlor do basenów i materiały potrzebne do budowania bazy w kurortach. Ludzie z wyższym wykształceniem: nauczyciele, lekarze, inżynierowie porzucają państwowe posady i podejmują się lepiej płatnych zajęć, pracując jako kelnerzy albo pokojówki. Turystyka stała się również wylęgarnią łapówkarstwa (za miejsce pracy z dostępem do wymienionej waluty, pracownik płaci kierownictwu bajońskie sumy). Prostytucja kwitnie w podziemiach tej wyspy. prostytutka zarabia tygodniowo tyle, ile minister w ciągu całego roku.

Część społeczeństwa krytykuje taką sytuację, bo przypomina im tę z lat 40. i 50. XX, a niektórzy porównują promocję turystyki do zawarcia paktu z diabłem.

1.2 Historia Kuby

Pierwotnie Kuba była zamieszkiwana przez plemiona przybyłe z Ameryki południowej przez Antyle. Pierwszymi mieszkańcami Kuby byli Indianie Guanahatabey, którzy przywędrowali na wyspę ok. 3000 r. p.n.e. W późniejszym okresie pojawiło się plemię Ciboney (Sibonejów) a następnie zachodnią i środkową Kubę zasiedlili Tainowie (Indianie Taino) (ok. 1100 r. p.n.e.). W okresie poprzedzającym kolonizację wyspę zamieszkiwało ponad 100 tys. Indian.

Wyspa zamieszkała przez Indian, gł. Araukanów i Sibonejów, odkryta 1492 przez Kolumba; 1511-14 podbita przez hiszpańskiego gubernatora D. Velázqueza, 1521 włączona do wicekrólestwa Nowej Hiszpanii; w ciągu XVI w. ludność miejscowa została niemal doszczętnie wytępiona, a na jej miejsce - w miarę rozwoju plantacji trzciny cukrowej - sprowadzano murzyńskich niewolników; XVII i XVIII w. - centrum handlu niewolnikami, poszerzenie upraw o plantacje tytoniu i kawy; od końca XVIII w. rosnące wpływy Stanów Zjednoczonych, wyrażające się m.in. w próbach odkupienia wyspy z rąk hiszpańskich; 1868 wybuch trwającego z przerwami 30 lat powstania niepodległościowego; w tymże czasie zniesienie niewolnictwa, uzyskanie reprezentacji w hiszp. Kortezech; 1898 wybuch wojny morskiej amerykańsko-hiszpańskiej, zajęcie wyspy i objęcie faktycznego protektoratu przez USA (na czele desantu legendarny powstaniec i poeta kubański J. Martí); 1902 proklamowanie niepodległej republiki; w okresie międzywojennym spadek cen cukru wywołuje ostre napięcia społeczne, zakończone 1925 ustanowieniem władzy dyktatorskiej przez gen. Machado y Moralesa, obalonego 1933 w wyniku wojskowego zamachu podoficerów pod przywództwem sierżanta Batisty; 1940-44 Batista prezydentem; podczas II woj. świat. po stronie aliantów; 1952 w obliczu wyborczego zwycięstwa lewicy wojskowy zamach stanu Batisty, wprowadzenie dyktatury; 1956 nasilenie ruchów opozycyjnych, ich przekształcenie się w ruch partyzancki (tzw. Ruch 26 Lipca) pod kierownictwem F. Castro, adwokata, wówczas jeszcze nie związanego z ruchem komunistycznym; 1 I 1959 obalenie Batisty, Castro premierem, O. Dorticós prezydentem; wprowadzenie reformy rolnej, nacjonalizacja przemysłu i banków; 1961 zjednoczenie powstańczego Ruchu 26 Lipca z marksistowską Partią Ludowo-Socjalistyczną (przekształconą 1965 w Komunistyczną Partię Kuby); 1961 nieudana próba desantu emigrantów kubańskich w Zatoce Świń, zerwanie stosunków dyplomatycznych z USA; 1962 wprowadzenie embarga handlowego USA, blokada morska K. przez flotę USA, wykluczenie K. z OPA, pod naciskiem USA zerwanie stosunków dyplomatycznych i handlowych z K. przez kraje Ameryki Łac. z wyjątkiem

Meksyku (nawiązane ponownie w latach 70.); 1963 kryzys kubański wywołany próbą rozmieszczenia rakiet ZSRR na obszarze K. (wobec groźby konfliktu zbrojnego Chruszczow się wycofał); odtąd spore subwencje ZSRR dla gospodarki K. sięgające 4,5 mld dolarów rocznie, w znacznej części przekazywane w formie nieodpłatnych dostaw ropy naftowej, którą K. odsprzedawała następnie krajom Ameryki Środk. i Płd.; 1972 włączenie K. do RWPG; 1976-89 udział militarny w wojnie domowej w Angoli po stronie komunistów; 1977 pomoc wojskowa dla Etiopii podczas wojny z Somalią; w kraju narastający proces masowych ucieczek do USA, gł. na pobliską Florydę; 1990 cofnięcie subwencji ZSRR, znaczny spadek eksportu, początek ostrego kryzysu gospodarczego; 1992 zmiany w konstytucji, wolność religii, dopuszczenie prywatnej działalności gospodarczej w 140 branżach, zniesienie zakazu posiadania dewiz, wprowadzenie drobnych form własności prywatnej ziemi, starania o uchYLENIE sankcji gospodarczych USA; 1993 reglamentacja żywności, drastyczny brak środków dewizowych na zakup ropy naft. (z jej braku zmarnowano znaczny procent zbiorów trzciny cukrowej), otwarcie na turystykę (600 tys. gości), potępienie USA przez ONZ; 1998 wizyta papieża Jana Pawła II; z początkiem nowej dekady nasilenie represji wobec opozycji (liczne aresztowania i wyroki wieloletniego więzienia) wzmogły oskarżenia reżimu Castro o łamanie praw człowieka; 2004 zerwanie tradycyjnie dobrych stosunków z Meksykiem i Peru (na tym tle); od hospitalizacji w VII 2006 F. Castro przestał pokazywać się publicznie i przekazał tymczasowo władzę młodszemu bratu Raulowi; II 2008 zrezygnował z dalszego pełnienia funkcji prezydenta, nowym prezydentem przez parlament wybrany został Raul Castro, który zapowiedział kontynuację wyznaczonej przez brata linii politycznej, jednak równocześnie zliberalizował niektóre przepisy, m.in. Zlikwidował płace maksymalna, zezwolił na nabywanie na własność mieszkań, a także komputerów i telefonów komórkowych.

1.3 Liczba mieszkańców Kuby i jej główne skupiska

Liczba mieszkańców osiąga 11,4 mln. z czego prawie 8 mln. żyje w miastach: Hawanie (2,1 mln.), Santiago de Cuba (420 tys.), Camaguey (286 tys.) i Holguin (233 tys) oraz mniejszych ośrodkach. Duże nasilenie migracji ludności ze wsi do miast nastąpiło dopiero po rewolucji, w wyniku przemysłu i usług w ośrodkach miejskich.

Na Kubie odnotowuje się najniższą liczbę urodzeń w Ameryce Łacińskiej (1,6 dziecka na kobietę). Jedną z przyczyn jest możliwość darmowego usuwania ciąży (usuwana jest co 3 ciąża). Kontakty homoseksualne są legalne na Kubie. Pod koniec lat osiemdziesiątych Fidel

Castro i przewodnicząca Kubańskiej Federacji Kobiet (Federación de Mujeres Cubanas) Vilma Espín wypowiedzieli się oficjalnie przeciwko dyskryminacji gejów i lesbijek.

Statystyki demograficzne (2007)	
Zmiana liczby ludności Kuby w latach 1992–2003 (w tysiącach)	
Liczba ludności	11 394 043
Ludność według wieku	
0 – 14 lat	18,8% mężczyzn: 1 100 672 kobiet: 1 042 327
15 – 64 lat	70,5% mężczyzn: 4 019 648 kobiet: 4 016 429
ponad 64 lata	10,7% mężczyzn: 554 043 kobiet: 660 924
Średnia wieku	
w całej populacji	36,3 lat
mężczyzn	35,7 lat
kobiet	37 lat
Przyrost naturalny	0,27%
Współczynnik urodzeń	11,44 urodzeń/1000 mieszkańców
Współczynnik zgonów	7,14 zgonów/1000 mieszkańców
Współczynnik migracji	-1,57 migrantów/1000 mieszkańców
Ludność według płci	
przy narodzeniu	1,06 mężczyzn/kobiet
poniżej 15 lat	1,06 mężczyzn/kobiet
15 – 64 lat	1 mężczyzn/kobiet
powyżej 64 lat	0,89 mężczyzn/kobiet
w całej populacji	0,99 mężczyzn/kobiet

Ryc.4 Demografia źródło: <http://www.wikipedia.pl>

1.4 Klimat

Kuba objęta jest działaniem dwóch klimatów: podrównikowego wilgotnego i równikowego wybitnie wilgotnego w południowej części kraju.

Średnia roczna suma opadów atmosferycznych wynosi 1375 mm. Na porę wilgotną przypada 1059 mm (maj - październik), a na porę suchą 316 mm (listopad - kwiecień).

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 25°C, natomiast miesięczna 28°C w sierpniu i 22°C w styczniu. Końcem lata i jesienią Kubę nawiedzają silne wiatry cyklonalne.

Temperatura powietrza

	Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Hawana	24,7°	21°	21,6°	23°	24°	25,8°	27°	27,5°	27,5°	27°	25,3°	24°	22°

Ryc.5 Temperatura powietrza w Hawanie, źródło: <http://www.cubagob.cu>

1.5 Warunki naturalne panujące na wyspie

Ukształtowanie pow. w przeważającej części nizinne, na zach. wybrzeżu nawet bagienne (Ciénaga de Zapata); na płd. wschodzie pasmo górskie Sierra Maestra, najw. szczyt Turquino 1974 m; niższe pasma także w części środkowej i zach.; klimat równikowy, wilgotny; roczna suma opadu 600-700 mm na nizinach, do 2000 mm w górach; jesienią (we wrześniu i październiku) częste huragany; rzeki krótkie, bystre, najdł. Cauto - 240 km; lasy zajmują 25% pow., w części wilgotne równikowe, w części widne z udziałem palm i sosny kubańskiej; liczne sawanny, w części zabagnionej wybrzeży namorzyny.

1.6 Sytuacja ekonomiczna

Rząd Kuby zbilansował potrzebę ekonomicznego rozluźnienia przeciwko mocnej politycznej kontroli. To przytoczyło z powrotem ograniczone reformy przedsięwzięte w 1990 roku, by powiększyć wydajność przedsięwzięcia i złagodzić poważne braki jedzenia, dóbr konsumpcyjnych i usług. Norma życia przeciętnego Kubańczyka pozostaje na niższym poziomie niż przed spadkiem w 1990 roku, który został spowodowany przez stratę radzieckiej pomocy i domowych nieskuteczności. Od 2000 roku, Wenezuela dostarcza wyspie oleju na uprzywilejowanych warunkach i to aktualnie dostarcza około 98,000 produktów ropy naftowej(beczek na dzień). W 2006, wysokie ceny metali podwyższyły kubańskie zarobki od niklu i produkcji kobaltu. Hawana kontynuowała inwestycje w sektorze energii, by złagodzić

elektryczne zaciemnienia, które nękały kraj od 2004.

Przez lata gospodarka Kuby była sztucznie podtrzymywana przez kredyty oraz import ze Związku Radzieckiego. Po jego upadku załamaniu uległo 80% kubańskiego handlu.

Embargo nałożone przez USA na początku lat 60. XX w zostało zaostrowane- statki odwiedzające wyspę nie mogą dokować w portach przez sześć miesięcy od wizyty na wyspie.

Aby wyjść z kryzysu, Kuba zaczęła się koncentrować na turystyce, która obecnie jest dominującą gałęzią gospodarki, przynoszącą więcej zysku niż uprawa trzciny cukrowej i innych płodów rolnych. Jeżeli chodzi o eksport wyspa nie ma sieci sprzedaży, nawet w przypadku rumu i cygar. Jedyne sektory gospodarki przynoszące zyski to handel detaliczny, oparty na sprzedaży tanich artykułów z eksportu.

Najbardziej przygnębiającym aspektem podróży na Kubę jest widoczna przepaść pomiędzy turystami a miejscowymi. Jeszcze nie wiadomo czy przemysł turystyczny uratuje gospodarkę, bo choć zyski są wysokie, to ok. 40 % wydaje się na towary importowane, niezbędne dla jego rozwoju i utrzymania odpowiedniego poziomu. Młodzi Kubańczycy coraz częściej twierdzą, że nie ma sensu się uczyć, skoro taksówkarz wożący bogatych przyjezdnych zarabia 10 razy więcej niż lekarz na państwowej posadzie.

Produkt Krajowy Brutto w przeliczeniu na jednego mieszkańca (ciągu roku) wynosi \$3,900, co statystycznie daje Kubie 146 pozycję w rankingu państw.

- ☐ W sierpniu ukazał się długo oczekiwany Rocznik Statystyczny Kuby za rok 2005, wydany przez Krajowy Urząd Statystyczny (ONE), w którym odzwierciedlona została struktura i stan gospodarki w poprzednim roku. Potwierdzone zostało, to, co ogłoszono już wcześniej na temat wzrostu Produktu Krajowego Brutto (PKB) w roku 2005 o zaskakujące 11,8%, uzyskanego głównie poprzez zwiększenie usług komunalnych, socjalnych i indywidualnych aż o 28% w stosunku do roku poprzedniego, co miało wygenerować 38% ogłoszonego PKB.

Znajduje to potwierdzenie w wzroście eksportu dóbr i usług o 45,9% wg ONE. W ten sposób spektakularny wzrost PKB w 2005 roku okazał się być głównie wynikiem eksportu usług medycznych i innych, przede wszystkim do Wenezueli, z którą wymiana handlowa wzrosła o 53,4% osiągając poziom 2,1 miliardów peso 1), z czego kubański eksport towarów wyniósł zaledwie 241,0 milionów. Pominęto jednak cyfrę wolumenu usług kubańskich

eksportowanych do tego południowoamerykańskiego kraju, która równoważyć ma bilans wymiany handlowej.

- ☐ Jeżeli ktoś miałby w tym temacie jakieś wątpliwości, te same oficjalne statystyki zaraz je rozwieją. Całkowity eksport towarów zmalał o 8,7% pomimo korzystnych cen niklu. W rezultacie na każdego eksportowanego dolara, importowano 3,8 dolarów, co dało rekordowe saldo ujemne w handlowej wymianie towarowej w wysokości 5,5 miliardów peso. Sytuacja taka może się na razie utrzymywać dzięki uprzywilejowanym stosunkom z Wenezuelą, które jeśli nagle ulegną zmianie, pogrążą Kubę w głębokim kryzysie.

☐

Rozdział 2: Turystyka na Kubie

2.1 Ruch turystyczny

Od początku wieku do 1959 r. Kuba była bardzo modnym celem podróży. Ślady dawnej świetności widoczne są w Hawanie oraz nadmorskich kurortach. W latach 70 zaczęli

przyjeżdżać turyści europejskich krajów socjalistycznych, a potem z Ameryki Pd. Obecnie, rząd Kuby przykładą dużą wagę do rozwoju turystyki, jako podstawowej dziedziny gospodarki. Najwięcej turystów przybywa z Kanady (20%), Niemiec (15%), Meksyku (10%), Hiszpanii(9%), Włoch (5%). W 2004 r. na Kubę przyjechało 2 mln. turystów, a wpływy dewizowe z turystyki osiągnęły prawie 2 mld. USD. Ze względu na sytuację polityczną i społeczno-gospodarczą, turystyka koncentruje się głównie w zamkniętych ośrodkach plażowych.

2.2. Aktywność turystyczna

Dla Kubańczyków wyspa jest więzieniem. Paradoksalnie jednak dolarowi turyści dają Kubańczykom namiastkę godnego życia. Turystyka jako główna gałąź przemysłu, napędzająca ekonomicznie państwo daje możliwość zarobienia ludziom zatrudnionym głównie w turystyce aniżeli ludziom na państwowych posadach. Aktywność turystyczna Kubańczyków jest prawie znikoma. Do ludzi podróżujących i zwiedzających zaliczyć można ludzi na posadach rządowych oraz ludzi bezpośrednio związanych z turystyką, np. kelnera w restauracji hotelowej. Ludzie, nie mający bezpośrednio styczności z turystyką, niestety skazani są na życie w ubóstwie. Ci, których stać na jakiegokolwiek podróżowanie, uprawiają również turystykę krajową.

Zakwaterowanie	1997	1998	1999	2000	2001
Hotele	3,500	3,285	3,154	3,262	3,361
Kwatery prywatne	7,020	6,948	6,800	7,281	7,572

*W milionach spędzonych nocy

Ryc.6 Zakwaterowanie w latach 1997-2001, źródło: analiza własna

2.3 Liczba wyjazdów zagranicznych

Wyjazdy Kubańczyków z kraju nieustannie rosną. Ewidentnie jest to związane z biedą, w jakiej żyją. Widać tylko spadek wyjazdów w roku 2001, co niewątpliwie związane było z atakiem terrorystycznym na USA (WTC).

Bieda oraz brak perspektyw na życie zmuszają Kubańczyków do nielegalnego przekraczania granic. Najczęstszym kierunkiem, w jakim zmierzają, są Stany Zjednoczone.

	1997	1998	1999	2000	2001
Wyjazdy	83	94	97	139	121

*W tysiącach

Ryc.7 Liczba wyjazdów zagranicznych w latach 1997-2001, źródło: analiza własna

2.4. Motywy wyjazdów

Dla wielu Kubańczyków życie w USA to swoisty raj. życie w socjalistycznym kraju, pod dyktando Fidela Castro spowodowało więcej równości, ale to też ograniczyło dużo ludność. Te osoby szukają bardziej politycznej wolności i demokratycznego ustroju.

Kubańczycy chcą mówić głośno o tym, co im się nie podoba, manifestować swoje zdanie. Wielu Kubańczyków chciałoby dołączyć się do swoich rodzin, które są już w Stanach Zjednoczonych.. Głównym powodem stale rosnących emigracji jest podążanie za nowym, lepszym życiem. Kubańczycy przedostają się nielegalnie łodziami, oraz własnoręcznie zbudowanymi tratwami na Florydę, gdyż ten skrawek w USA jest najbliższy Kubie. Inni lecą do krajów takich jak Meksyk, aby dostać się stamtąd do USA. Decyzje nie do końca przemyślane, gubią Kubańczyków, lecz marzenie, aby dotrzeć do amerykańskiej ziemi jest o wiele większe. Emigrantów nie zniechęca nawet fakt więzienia, które grozi w przypadku złapania przez Przybrzeżną Straż Graniczną.

Kubańczycy ryzykują swoje życie i wszystkie oszczędności, gdyż za pomoc w przemyśle muszą najczęściej zapłacić przedsiębiorczym rodakom z Florydy około ośmiu tysięcy dolarów.

2.5. Organizacja wyjazdów

Cały proces wyrobienia wizy dla Kubańczyka jest żmudny i powolny. Należy złożyć cały stos druków, oraz formularzy, oraz wiarygodne uargumentowanie celu i motywu wyjazdu. Czekanie na odpowiedź trwa około pół roku. W razie nagłego wypadku, lub innej pilnej potrzeby by podróżować, pierwszeństwo mają studenci, goście z wymiany oraz nagłe, medyczne wypadki.

2.6. Baza noclegowa

Liczba miejsc noclegowych o standardzie hotelowym aktualnie wynosi ponad 80 tys. Baza noclegowa skupiona jest głównie w stolicy kraju, nadmorskich kąpieliskach kurortach. Wskaźnik jej wykorzystania jest wysoki i wynosi 75%.

Wiele kubańskich obiektów noclegowych przeszło niedawno modernizację lub właśnie jest w trakcie remontu, co niestety odbija się na cenach. Zagraniczni organizatorzy wycieczek i sieci hotelowe promujące wyjazdy na wyspę płacą ceny niższe o połowę w przypadku grup przynajmniej 15 osobowych. Hotele mają charakter prywatnych klubów. Szykowne restauracje serwują dobre wina i wytworne dania. Turystów przyciągają również hotele z prywatnymi plażami, na których każdy może poczuć się jak młody bóg.

Większość kubańskich obiektów noclegowych wynajmuje pokoje z łazienkami, ale nawet w trzygwiazdkowych hotelach zdarza się, że nie ma ciepłej wody. Sypialnie są zazwyczaj klimatyzowane.

Mimo, że przez wiele lat kwatery prywatne były na Kubie nielegalne, wiele osób decydowało się na świadczenie takich usług. Rząd zdecydował się na zalegalizowanie ich w 1996 roku, narzucając nie mniej jednak kilka reguł.

2.7. Główne atrakcje turystyczne

Kuba oferuje turystom wszystko to, czego potrzebują. Nowoczesne hotele, zaciszne uliczki, piękne plaże, ciepły, przyjemny klimat i pewną dozę tajemniczości.

Nie sposób będąc na Kubie nie odwiedzić stolicy kraju - Hawany. Miasto powstałe w 1519 roku, szybko stało się najważniejszym miastem Republiki. Kiedyś najważniejszy port Karaibów - dziś poza siedzibą władz przede wszystkim centrum turystyczne. Jeszcze do lat 50. było bardzo lubianym przez Amerykanów centrum rozrywki. Zachodni turyści zostawiali w hawańskich kasynach, nocnych klubach i kabaretach pożądane przez kubańczyków dolary. Od czasów konfliktu kubańsko-amerykańskiego i embarga nałożonego na ten kraj przez Stany Zjednoczone Ameryki, Hawana straciła na znaczeniu, choć wciąż jest najpopularniejszym, obok Varadero, punktem kraju i dziś świetnie spełnia swą rolę jako jedno z centrów turystycznych Karaibów.

Juz od miejsca, w którym wyspa wynurza się z wody, Hawana zachęca ona do jej zwiedzania, prezentując Malecon - nadmorską promenadę znajdującą się nieopodal kamiennych fortyfikacji z okresu świetności Hawany - Castillo de la Punta i Castillo del Morro. Promenadę, którą krótko można określić jako "taniec i rum do rana".

Hawana jest dziś miastem stosunkowo nowoczesnym, choć szczególną uwagę przyciąga tzw. "stara Hawana", czyli przede wszystkim XVII wieczna dzielnica ze słynnym Plaza de Armas, pełnym uroczych kawiarenek i restauracji. Tam również znajduje się kubańska kopia Partenonu, czyli El Temple, oraz najstarsza w mieście budowla - Castillo de la Real Fuerza - forteca otoczona fosą z kilkoma zwodzonymi mostami

Ryc. 8 Mapa Hawany źródło: <http://www.wikipedia.pl>

Hawana, jako stolica kraju katolickiego, może pochwalić się przepięknymi kościołami i katedrami. Najsłynniejszą jest wzniesiona w stylu barokowym katedra przy Plaza de la Catedral. Przy całej religijności Kubańczyków, nie zabrakło tu nigdy mafii. Ta, w latach 40., stworzyła dwie dzielnice Hawany - Miramar i Vedado.

Kto ma ochotę na kubańskie zakupy i pamiątki, a przede wszystkim słynne cygara, powinien odwiedzić najbardziej znane ulice miasta, szczególnie Calle Obispo. Znajdują się tam sklepy, w których towary można nabyć za wymienialną walutę. Jednym z nich jest Drogeria Johnson, w której czas zatrzymał się w latach 20. ubiegłego wieku, przynajmniej pod względem wystroju.

Przy ulicy Dragonem znajduje się Fabrica de Tabacos Partagas - założona w 1845 fabryka cygar, którą można zwiedzać i z której murów można wyjść wyposażonym w zapas cygar na całe lata. Inna, być może bardziej nawet znana fabryka, produkująca najbardziej

znane na świecie cygara Montecristo, mieści się przy ulicy Amistad.

1% mieszkańców Kuby to Chińczycy. Nie dziwi więc obecność chińskiej dzielnicy w Hawanie. Mowa o Barrio Chino i ukrytej w niej znanej hawańskiej knajpce - Pacifico. Na Plaza de La Revolucion znajduje się budynek Kubańskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a na jego fasadzie - ogromny wizerunek Che Guevary wykonany z metalu. Nie chcąc jednak rozmyślać nad historią kraju i falą rewolucjonizmu - spragniony w dalszej mierze wrażeń turysta, odwiedzić powinien najbardziej znany hawański nocny klub - La Tropicana.

Trinidad. Fabryka cygar. Ręcznie zwijane cygara są umieszczane w specjalnych formach i następnie suszone.
Ryc.9 źródło: <http://www.wikipedia.pl>

Kuba to jednak nie tylko Hawana. Godnym odwiedzenia jest miasteczko San Antonio de los Banos - słynące z założonej przez Gabriela Garcie Marqueza szkoły filmowej, której wykładowcami są między innymi Robert Redford i Francis Ford Coppola.

Wielbiciele tytoniu na pewno nie wzgardzą wizytą na jego plantacjach w Pinar del Rio, a spragnieni masaży i maseczek z wód mineralnych i błota wulkanicznego nie mogą ominąć uzdrowiska w San Diego de los Orangos.

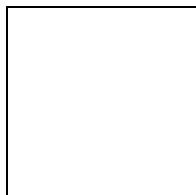
Kto poszukuje pamiątek po Indianach zamieszkujących w czasach prekolumbijskich wyspę raczej się zawiedzie. Jedynym pocieszeniem może być umiejscowiona nad brzegiem Laguny Skarbów replika wioski Indian Guama. Nieopodal, w Jeziorze Skarbów, największym kubańskim jeziorze, żyją morskie krowy i krokodyle. A to wszystko znajduje się na pokrytym dżunglą półwyspie Zapata. Półwysep znajduje się na południu prowincji Matanzas. W mieście o tej samej nazwie odnajdziemy dziś zaniedbany już hotel Louvre, oraz wiele muzeów, min. Museo Historio Provncial, Museo Farmaceutico, Parque de los Boberos (zabytkowa remiza i wóz strażacki). W niedalekiej okolicy zwiedzać można jaskinie z imponującymi stalaktytami i stalagmitami. Nad morzem znajduje słynny z pięknych plaż kurort Varadero. Zaspokoivszy swą żądzę kąpieeli słonecznych, odważny turysta powinien ruszyć w kierunku Casa de Al. - dawnej posiadłości Ala Capone, dziś słynnej restauracji.

Półwysep znajduje się na południu prowincji Matanzas. W mieście o tej samej nazwie odnajdziemy dziś zaniedbany już hotel Louvre, oraz wiele muzeów, min. Museo Historio Provncial, Museo Farmaceutico, Parque de los Boberos (zabytkowa remiza i wóz strażacki). Dla zwolenników obcowania z naturą idealnym miejscem na spędzenie wolnego jest okolica Sierra de los Organom - z imponującymi mogotes (ogromne wapienne ostańce) - pagórkami porośniętymi bujną roślinnością, w środku których znajdują się piękne jaskinie.

Państwo to jest ciągle atrakcyjne turystycznie, choć jego piękno dawno zakryte zostało woalem starości i czasu. Udając się na Kubę można poznać dwa oblicza wyspy: jedno to świat zamkniętych kurortów hotelowych, gdzie za cenę all inclusive turysta żyje w śnie dobrobytu, lenistwa i niewiedzy, lub drugą, która pokazuje swoje prawdziwe oblicze. Taka Kubę poznamy wybierając się na samotne odkrywanie wyspy, lub uczestnicząc w jednodniowych wycieczkach organizowanych przez miejscowe biura podróży.

Kuba, choć niewielka, to swoimi atrakcjami może obdarzyć nie jedno państwo. Nawet najbardziej wymagający turysta znajdzie tu coś dla siebie, a spędzony na wyspie czas na zawsze pozostawi niezapomniane wspomnienia. Kolonialne zabytki, piękne plaże, podwodny raj dla nurków, urzekające góry, atrakcyjna i dzika natura. Do tego magia tańca i dźwięków salsy, rumby, smak mojito, zapach cygar, radość życia i zabawy na ulicy, fiesty, festiwale i wszechobecny unoszący się erotyzm i mieszkanka gotowa: przed nami Kuba. Owa wyspa jest państwem o długiej tradycji turystycznej. W latach czterdziestych i pięćdziesiątych XX w. miała opinię wyzwolonego centrum rozrywkowego, z którego atrakcji korzystali głównie

amerykańscy turyści. Bawiono się wtedy odwiedzając kasyna, kluby nocne, korzystając z licznych domów publicznych, a w ciągu dnia grano w golfa lub spędzano godziny na słonecznych plażach ze szklanką Bacardi w dłoni lub "bywając" na różnych spotkaniach towarzyskich (pokazy mody, rauty). O tamtych czasach świadczą już tylko legendarne zabawy w Social Club'ie czy sceny z filmu Soy Cuba.

Popularny drink Mojito

Źródło: <http://www.solidarnizkuba.pl>

Dziewicze, kubańskie plaże

Źródło: www.solidarnizkuba.pl

2.8. Środki transportu, wykaz lotnisk, touroperatorzy

Na Kubie znajdują się 24 lotniska, w tym 2 lotniska wojskowe (nie dostępne do użytku publicznego) oraz 22 lotniska międzynarodowe (w pełni wybrukowane). Wykaz lotnisk na Kubie, miasta:

1. Baracoa
2. Bayamo
3. Camaguey
4. Caño Coco
5. Cayo Largo Del Sur
6. Ciego De Avila
7. Cienfuegos
8. Guantanamo
9. Guantanamo Bay (wojskowe)

10. Havana
11. Havana
12. Holguin
13. Isla De La Juventud
14. Las Tunas
15. Manzanillo
16. Moa
17. Nicaro
18. Nueva Gerona
19. Pinar Del Rio
20. Pinar Del Rio (wojskowe)
21. Santa Clara
22. Santiago De Cuba
23. Trinidad
24. Varadero

W połowie lat 80. dostawy taniej, radzieckiej ropy, które dotąd pokrywały 90% zapotrzebowania Kuby na paliwo, zaczęły się gwałtownie kurczyć- dobiegła końca umowa „kubański cukier za radziecką ropę”. Brak paliwa oznaczał tylko jedno- transport samochodowy, poza największymi ośrodkami na wyspie, niemal przestał istnieć. Do dziś niewiele się zmieniło w tym względzie. Na drogach na pewno nie ma tłoku, na polach pracują woły, a po prowincjonalnych miasteczkach krążą bryczki zaprzężone w konie- duża atrakcja dla turystów.

Kubańska kolej, pierwsza w Ameryce Łacińskiej, jest w tej chwili na ostatnim miejscu pod względem sprawności i komfortu. Pociągi są zatłoczone i kursują rzadko- prawie wszystkie to lokalne składy, zatrzymujące się na każdej stacji.

Autobusy są powolne, zatłoczone i niewygodne. Te szybsze i bardziej komfortowe kursują jednak rzadko

Brak paliwa spowodował znaczne cięcia w miejskich i międzymiastowych przewozach autobusowych. W wielu miastach na dawnych trasach autobusów kursują wozy ciągnięte koniem.

Coraz więcej turystów podróżuje po Kubie samochodem, który bez wątpienia daje więcej wolności i pozwala szybciej dotrzeć do miejsc nieosiągalnych w inny sposób.

Kubańskie autostrady i drogi są raczej dobrze utrzymane.

Najbardziej rzucają się w oczy wszechobecne rowery, których ponad milion importowano z Chin na początku lat 90. XX w., aby ułatwić Kubańczykom dojazd do pracy. Dzisiejsze problemy gospodarcze i lata izolacji sprawiły, że Kubańczycy poruszają się niezwykle pojazdami, a raczej wehikułami, które w innych krajach dawno zostały zapomniane. Taki pojazd służy zazwyczaj jako taksówka.

Dla turystów najważniejszy jest transport lotniczy, a lotnisko im. Jose Marti w Hawanie obsługuje ok. 1,2 mln pasażerów. Drogi bite mają 34 tys. km., a linie kolejowe 14500 km.. Istnieje również 575 km autostrad.

Ze względu na położenie geograficzne transport lotniczy jest najważniejszym środkiem transportu dla odwiedzających Kubę, jak również odgrywa ważną rolę w transporcie towarów. Polska nie posiada bezpośredniego regularnego połączenia lotniczego z Kubą. Główne linie lotnicze oferujące połączenia regularne do Europy to: Iberia, Air France, Air Europa, Cubana de Aviacion. Kuba nie posiada połączeń bezpośrednich z USA (z wyjątkiem lotów z Miami zarezerwowanych wyłącznie dla rodzin kubańczyków rezydujących w USA). Wyjazdy w kierunku obu Ameryk są najczęściej realizowane via Panamę, Cancun i Miasto Meksyk. Połączenia krajowe są niewygodne i mało punktualne.

Na Kubę przylatuje ponad 90 linii, są to loty regularne jak również czarterowe. Około 20% połączeń ma charakter regularny. Ponad 70 linii lotniczych z około 20 krajów oferuje loty czarterowe.

Cubana de Aviacion jest najważniejsza linia lotnicza w kraju. Cubana realizuje loty do 22 miejsc docelowych w Europie i Ameryce. Na Kubie funkcjonuje 10 lotnisk międzynarodowych z których najważniejsze to: Hawania, Santiago de Cuba, Varadero i Camaguey.

Ważniejsze linie lotnicze obsługujące Kubę:

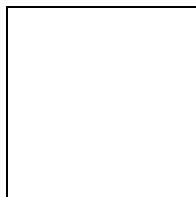
- 1.AirBerlin
- 2.Condor
- 3.ThomsonFly
- 4.AirTransat
- 5.MartinAir
- 6.AirEurope
- 7.ArkeFly
- 8.AirFrance
- 9.Cubana de Aviacion

Turystów odwiedzających kraj cygar transportują bezpośrednio do: Kanady (Calgary, Edmonton, Vancouver i inne), Wielkiej Brytanii (Manchester, Londyn), Niemiec (Berlin), Holandii (Amsterdam), Belgii (Bruksela), Włoch (Rzym, Mediolan), Hiszpanii (Madryt), Francji (Paryż)

Z Polski nie ma bezpośredniego połączenia, więc turyści wybierający się na Kubę muszą podróżować z przesiadkami.

2.9. Konsekwencje rozwoju ruchu turystycznego, źródła zjawisk negatywnych

Kuba jako kraj atrakcyjny turystycznie, charakteryzuje się dość sporym ruchem turystycznym, biorąc jednakże pod uwagę, iż to państwo komunistyczne, w którym narzucone są wszelakie zakazy oraz nakazy, przyjazdy do kraju stale rosną.

Źródło :<http://www.wikipedia.pl>

Ruch turystyczny na Kubie powoduje pewnego rodzaju konsekwencje pozytywne, jakie negatywne. Istotną, oczywistą, pozytywną konsekwencją są wpływy z turystyki. Wzmożony ruch turystyczny jest głównym źródłem utrzymującym państwo. Dzięki przyjazdom turystów, Kubańczycy zmotywowani są do nauki języka angielskiego, gdyż językiem urzędowym na Kubie jest hiszpański, i czasem turysta ma problemy z porozumiewaniem się. Kolejnym pozytywnym aspektem ruchu turystycznego są podróże turystów w głąb Kuby, kiedy to turyści opuszczają na kilka chwil prywatne, piaszczyste plaże i lazurowe wody, by udać się na

bezpośrednie spotkanie z obywatelami Kuby, zaczerpnąć trochę kultury, dzięki temu i Kubańczycy mają możliwość poznać kulturę obcokrajowców, mają styczność ze 'świeżością, inną kulturą i ludźmi z 'wielkiego świata'. Dodatkowo mają możliwość zakupu dolarów, gdyż ceny podane są w dolarach, a wypłaty są w peso. Posiadanie dolarów przez mieszkańców Kuby to prawdziwy prestiż. Takie wyprawy w głąb kraju to również możliwości zarobkowe zarabiają wtedy ludzie niezwiązani z turystyką, a pieniądze z interesu trafiają bezpośrednio do nich.

Wzmożony ruch turystyczny, to niewątpliwie ogromna promocja dla kraju- za granicą, jak również na całym świecie. Nie od dziś słyszy się, iż Kuba jest bardzo atrakcyjnym krajem, a taki spory ruch turystyczny służy jako prawdziwa promocja kraju.

Oprócz pozytywnych konsekwencji w ruchu turystycznym, istnieje również zła strona. Nie od dziś wiadomo, iż Kuba słynie również z seks-turystyki. Po upadku ZSRR Kuba musi radzić sobie sama, dlatego reżim Fidela Castro otworzył raj dla turystów, a na przynętę dla nich wystawił to, co miał najlepsze: plaże i kobiety. Departament stanu USA ujawnia, że państwowy przemysł turystyczny ułatwia seksualne wykorzystywanie kobiet i nieletnich przez turystów. Na Kubę przyjeżdża ponad milion samotnych mężczyzn, duży wybór usług mają też dojrzałe panie, których zachcianki spełniają młodzi chłopcy. Na ulicach kurortu Varadero łatwo spotkać dziewczynki, które zaczepiają potencjalnych klientów pytaniem: „czego sobie życzysz?”. Usługa kosztuje kilka dolarów, ale dla zarabiających równowartość kilkunastu dolarów Kubańczyków to i tak kusząca suma. Działania Fidela Castro sprawiły, iż Kubańczycy posuwają się do takiego stopnia jak seksturystyka, gdyż muszą za coś żyć.. Większość turystów nie obcuje z obywatelami wyspy, wylegując się całymi dniami na plaży, korzystając z hotelowych uroków, co w rzeczywistości zasila konto przemysłu turystycznego. Obywatele niezwiązani z turystyką nie mają z tego nic. Wszelkie wpływy i tak trafiają do kieszeni Fidela Castro..

2.10. Czynniki przyspieszające i opóźniające rozwój turystyki

Kubańczycy przez pół wieku zdążyli przywyknąć do skromnego życia, nie mieli wyjścia. Ale w latach 90., kłopoty się nasiliły. Po rozpadzie ZSRR- głównej podpory politycznej i finansowej Kuby- oraz zaostreżenia amerykańskiego embarga Kuba straciła większość dochodów z handlu i popadła w takie kłopoty ekonomiczne, że władze musiały zgodzić się na legalizację drobnej przedsiębiorczości prywatnej. Tyle, że obwarowanej mnóstwem barier.

Komunistyczni aparaczczyki zdają sobie sprawę z tego, że nawet mała dawka kapitalizmu może okazać się zabójcza dla systemu, stąd niezdecydowanie. Raz poluzowują rygory, by po jakimś czasie znów dokręcić śrubę. Wynajmować można legalnie najwyżej dwa pokoje, w rodzinnych jadłodajniach może być tylko dwanaście krzeseł, a podatki zabierają jedną trzecią wyliczonych z góry maksymalnych przychodów, przychodów to bez względu na to, czy faktycznie się je osiąga.

Najpewniejszym źródłem utrzymania reżimu są jednak turyści i przedsiębiorstwa z zagranicy, które inwestują w infrastrukturę. Zasada jest prosta. Zagraniczne firmy mogą zarabiać krocie na wyspie pod warunkiem, że utworzą spółkę joint venture z kubańskim rządem. Władze- najczęściej w zamian za wniesienie gruntu- zachowują większościowe udziały, a urzędnicy zyskują lukratywne posady w zarządzie. Dla przeciętnych obywateli zostaje już niewiele. Spółki z zagranicznym kapitałem zatrudniają wprawdzie przeciętnych Kubańczyków, ale ich wynagrodzenia w dewizach negocjuje i pobiera rząd, a samym pracownikom wpłaca bezwartościowe kubańskie peso. W praktyce oznacza to konfiskatę około 95 proc. pensji. Tak właśnie działa turystyka na Kubie.

Historia kraju napędza ruch turystyczny. Turyści podróżują na Kubę, aby na własne oczy zobaczyć jak wygląda owy system działania. Co się zmieniło, co poprawiło. Jeżdżą tam, aby poznać dzielnych Kubańczyków, którzy pozytywnie idą przez życie, radząc sobie z komunistycznym ustrojem.

Kuba słynie z pięknych, piaszczystych plaż i lazurów wód, pięknych i niespotykanych atrakcji turystycznych, gorącego tańca, rumu i cygar, To jest główny powód destynacji na wyspę. Dla turystów, którzy na Kubie mogą czuć jak się młodzi bogowie, nieustannie modernizowane są hotele oraz restauracje.

Wiza oraz przepisy wyjazdowe nie stanowią problemu. Obywatel polski udający się na Kubę zobowiązany jest do posiadania wizen odpowiedniej do celu planowanego pobytu lub tzw. karty turysty (Tarjeta de Turista). Wizen wydaje konsulat kubański w Warszawie, a karty turysty (indywidualne lub grupowe) można kupić tamże lub w niektórych biurach podróży – kosztują 17 EUR. Przy przekraczaniu granicy wymagany jest 3-miesięczny okres ważności paszportu, licząc od planowanej daty wyjazdu z Kuby. Turysta obowiązany jest również posiadać bilet powrotny lub umożliwiający kontynuację podróży. Służby graniczne mogą odmówić prawa przekroczenia granicy bez podania powodu. Osoby przyjeżdżające na Kubę z zamiarem wykonywania pracy dziennikarskiej muszą mieć odpowiednią akredytację.

Komunizm ewidentnie opóźnia turystykę na Kubie. Niewielu decyduje się przyjechać,

gdyż obawiają się tego, co można tutaj zastać. Kilkukrotnie zdarzały się aresztowania przez bezpieczeństwo reżimu Castra, deportacje. Ustrój uważany przez obywateli wyspy za chory, czasem jest bardzo istotny w wyborze destynacji.

W ostatnich latach na Kubie znacznie wzrosła przestępczość pospolita, głównie ze względu na zubożenie społeczeństwa. Coraz częściej zdarzają się kradzieże w pokojach hotelowych. Nasila się liczba napadów rabunkowych z użyciem broni, coraz częściej ze skutkiem śmiertelnym. Często są włamania do samochodów, kradzieże torebek damskich, biżuterii, sprzętu fotograficznego i telefonów komórkowych. Sprawcy tych przestępstw są zdeterminowani i brutalni. Nie należy liczyć za bardzo na pomoc policjantów, patrolujących przez całą dobę najważniejsze punkty w atrakcyjnych turystycznie miastach. Zdarzają się natomiast przypadki wyłudzenia drobnych kwot przez policjantów, którzy zatrzymują pojazdy z wypożyczalni (na rejestracji turystycznej) pod pretekstem wykroczeń komunikacyjnych.

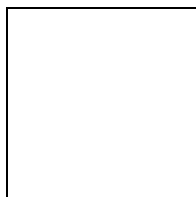
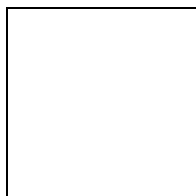
3. Analiza przyjazdów Kubańczyków do Polski

Przyjazdy Kubańczyków do Polski plasują się na bardzo dalekich pozycjach, które 'nie zawierają' się na wszelkiego rodzaju wykresach oraz statystykach. Polska Straż Graniczna informuje jedynie, iż w roku 2006 polską granicę przekroczyło 790 obywateli Kuby, co daje praktycznie zerowy % turystów odwiedzających Polskę.

4. Przyjazdy Polaków i innych turystów na Kubę

Polska, biorąc pod uwagę 2006 rok, zajmuje 14. miejsce wśród najważniejszych krajów wysyłających turystów na Kubę, za Kanadą, Wielką Brytanią, Hiszpanią, Włochami, Niemcami, Francją, Meksykiem... W 2006 roku do naszego kraju wybrało się w podróż, według oficjalnych danych, 8 568 polskich turystów, co daje 3-procentowy wzrost w porównaniu do 2005 roku, kiedy to zarejestrowano na Kubie 8 295 gości z Polski. Trzeba też podkreślić, że z kolei w 2005 roku liczba przyjazdów Polaków wyspę wzrosła o 12 proc. w

porównaniu do roku wcześniej. Pokazuje to, że liczba polskich turystów na Kubie stale rośnie, jest to wzrost systematyczny, ale nie gwałtowny.

Źródło: analiza własna

W 2007 roku Kuba drugi rok z rzędu zanotowała spadek liczby turystów zagranicznych. Przyjechało tam 2.15 mln turystów, co oznacza, że na Isla Grande przybyło o około 3.5% osób mniej.

Co za tym idzie spadły także przychody z turystyki i wyniosły 2.209 mld dolarów, czyli o 0.6% mniej niż w roku 2006.

Kubę więc prześcignęła konkurencja: Karaiby, Republika Dominikany, a także meksykański Cancún - twierdzi tamtejsze Ministerstwo Turystyki. Wśród przyczyn jest brak systematyczności w inwestycjach z zagranicy

6. Podsumowanie

Pierwsza Kuba to prawdziwa wyspa marzeń. Każdy turysta jest tutaj wniebowzięty, kiedy wyleguje się całymi dniami na pięknych, piaszczystych plażach, nurkuje w lazurowych wodach. To jest Kuba niedostępna dla mieszkańców, otwarta tylko dla turystów. Druga Kuba natomiast to życie w ubóstwie, biedzie i brudzie, gdzie nie ma, co do garnka włożyć, zakazy, nakazy i restrykcje. Ciągłe migracje oraz czarny rynek. Warto wyruszyć na Kubę. Zwiedzić piękne miejsca, obcować z turystami, dla których jesteśmy łącznością ze światem. Warto oddać im wtedy w milczeniu wielki pokłon, iż nawet w czasach, jakich przyszło im żyć,

potrafią szczerze się uśmiechnąć, posiadając wielką pogodę ducha i okazać ogromną życzliwość.

Bibliografia:

Marco Polo „Kuba”

Zygmunt Kruczek „Kraje pozaeuropejskie”

Kuba, Podróże marzeń, Gazeta Wyborcza, Wydanie Specjalne,

Światowa Organizacja Turystyki: „Yearbook of tourism statistics” 2003

Witold Bartoszewicz, Cele, motywy i formy przyjazdów do Polski w 1998 roku,

Witold Bartoszewicz, Cele, motywy i formy przyjazdów do Polski w 2000 roku

Strony internetowe:

<http://www.cubagob.cu>

http://www.free-biscet.org/biscetarticles/cuba_statistics.htm

<http://www.netssa.com/cubastats.html>

<http://www.oddysej.com>

<http://www.intur.com.pl>

<http://www.solidarnizkuba.pl>

<https://www.cia.gov>

<https://www.wikipedia.org>

<https://www.tur-info.pl>